

AF CARL ANCHER PEDERSEN FOTO FLEMMING JEPPESEN

BERYLL SAGDE "DE" TIL TANDLÆGEN OG FIK 200 KRONER OM MÅNEDEN

I 1963 - et år før den første overenskomst mellem Dansk Tandlægeforening og HK - fik Beryll Kristensen elevplads som tandklinikassistent. Siden er der sket mange forbedringer af løn- og arbejdsforhold

Beryll Kristensen har HK's guldnål for 40 års medlemskab og over 45 års erfaring som klinikassistent. I 1963 begyndte hun som elev hos en tandlæge på Ryesgade i Århus. Dengang var klinikassistenternes rolle og status en helt anden end i dag.

Ifølge Beryll er der sket en fantastisk udvikling, som blandt andet skyldes en stor faglig indsats. Og ikke mindst at man siden 1964 har haft en overenskomst med Dansk Tandlægeforening, som løbende er forbedret.

- Ønsker tandlægen mere kaffe? Her er tandlægens kittel. Sådan var tonen, da jeg startede i branchen. Man sagde "De" til hinanden, og jeg havde svært ved at vænne mig til at sige "du" til min tandlæge, da tonen i 70'erne blev en anden. I dag ved vi også godt, hvem chefen er, men der er meget større ligestilling, siger Beryll.

FRA AFTENSKOLE TIL UDDANNELSE

Som ung oplevede Beryll, at klinikassistenten nærmest blev betragtet som en slags værtinde. Faglighed og fagstolthed var der ikke meget af. Hun tilskriver det især

at der dengang ikke var en egentlig uddannelse på området:

- Vi gik på aftenskole en gang om ugen over to vin-tre. Jeg tog senere et røntgenkursus, der varede fra fredag aften til lørdag formiddag. Om man i øvrigt lærte noget, afhang fuldstændig af den tandlæge, man var ansat hos. Nu har vi en rigtig treårig erhvervsuddannelse, som stiller os langt bedre. I dag nyder vi respekt for vores faglighed, men jeg kunne dog godt tænke mig, at der var nogle adgangskrav til uddannelsen. Det ville hæve niveauet og vores status yderligere.

Det var ved indgåelse af 1964-overenskomsten, at parterne gav hinanden håndslag på, at man ville arbejde for en egentlig uddannelse på området.

Og det var også her, man introducerede det minimallønsystem med lønsatser og personlige tillæg, som i opdateret form stadig gælder.

PÅ BARRIKADERNE FOR HØJERE LØN

Berylls elevløn var på 200 kroner pr. måned. Heller ikke dengang var det ret mange penge. Overenskom-

▶ sten gav et første løft, og siden er det gået slag i slag.

I 1964 var minimallønnen for en voksen klinikassistent det første år på 553 kroner pr. måned. Nu er den tilsvarende sats 18.800 kroner. Det er væsentligt mere - også målt på realløn.

Forbedringerne er fortrinsvis kommet via forhandling, men Beryll erindrer tydeligt en situation, hvor klinikassistentene var på barrikaderne:

- Det var ved en overenskomstfornyelse midt i 70'erne. Vi ville op på 29 kroner i timen, men tandlægerne sagde nej. Der var sendt tredje strejkevarsel, så vi var tæt på konflikt, hvilket var meget uvant for os. Både klinikassistenter og tandlæger var helt oppe at køre, men min tandlæge trak mig til side og sagde: - Tag det roligt. Det

ordner sig nok. Og det gjorde det. I sidste øjeblik blev der indgået forlig.

FORHANDLER SAMMEN

Beryll har siden 1970 været ansat hos Tandlægerne Store Torv i Århus. Hun arbejder 31 timer om ugen og tjener i dag godt 21.000 kroner om måneden. Det er hun ganske godt tilfreds med.

- Kampånden er nok ikke helt den samme, som da jeg var ung, men lønnen er trods alt meget bedre end før, siger hun med et smil og tilføjer:

- Jeg synes godt om systemet med minimalløn, men det er vigtigt, at man sørger for at få sit personlige tillæg. Hos os er vi fire klinikassistenter, som forhandler personligt tillæg sammen og får den samme stigning. Det er nok ret usædvanligt. De

fleste steder forhandler man individuelt, men vi har en rigtig god arbejdsplads, hvor samarbejdet fungerer.

Beryll hæfter sig også ved barselsbestemmelserne i overenskomsten:

- De er blevet meget bedre, og barselsorloven er nu så lang, at tandlægerne er nødt til at sørge for vikardækning. Det er også positivt, at der er opnået ligestilling for dem, der adopterer. For 33 år siden adopterede vi to børn fra Korea, men jeg måtte selv betale en større del af barselsorloven i forhold til de kolleger, der fødte deres børn.

Hun har tidligere været aktiv i Klinikklubben i Århus og er i dag kontaktperson for netværket under Branchesektion Sundhed & Velvære i HK/Privat Østjylland.

Beryll elsker sit job, som hun ikke har planer om at kvitte foreløbig, men med

OVERENSKOMST FØR OG NU

Nogle eksempler på udviklingen fra den første overenskomst for klinikassistenter til nu:

LØN

- 1964:** Minimallønssystemet kom på skinner. Minimalløn for en nystartet klinikassistent (over 18 år): 553 kroner pr. måned.
- 2007:** Minimalløn for en nystartet klinikassistent pr. 1. april 2009 18.800 kroner pr. måned.

PENSION

- 1964:** Ingen pensionsbestemmelser.
- 2007:** Pensionsbidrag pr. 1. april 2009: 12,9 procent af bruttolønnen. Det er 0,9 procent mere end i de fleste øvrige HK-overenskomster.

BARSELSORLOV MED LØN

- 1964:** Halv løn op til tre måneder før og to måneder efter fødslen. Barselsbestemmelserne delte paragraf med udeblivelse og sygdom!
- 2007:** Fuld løn i 24 uger - de sidste 6 uger dog højst 142 kroner pr. time.

EFTERUDDANNELSE

- 1964:** Ingen bestemmelser.
- 2007:** Frihed til relevant efter- og videreuddannelse, heraf to dage betalt efteruddannelse.

sine 61 år er hun kommet i målgruppen for den seniorordning, der blev introduceret i 2007.

- Jeg har for nylig haft den seniorsamtale, som overenskomsten giver ret til. Her luftede jeg tanken om en uges ekstra ferie, som klinikassistenterne i den kommunale tandpleje får, når de fylder 60. Vi er ikke nået til nogen konklusion endnu, men det ville da være fint, hvis min arbejdsplads gik forrest på dette område, siger Beryll.

Hun synes, at man ved næste overenskomstforhandling bør stramme seniorparagraffen op, så der bliver tale om egentlige rettigheder.

- Det samme gælder bestemmelserne om efteruddannelse. Det er udmærket, at vi har ret til to årlige kursusdage - men vi burde have nogle flere, siger hun. □

Klar til de kommende forhandlinger

Snart indledes slaget om 2010-overenskomsterne for tandklinikassistenterne. Hvilke krav kommer i spil?

- Der vil helt sikkert komme fokus på efteruddannelse. Tandklinikassistenterne har kun ret til to dage betalt efteruddannelse om året mod to gange 14 dage i HK's landsoverenskomster. Jeg tror også, at fuld løn i en større del af barselsperioden samt seniorrettigheder bliver nogle af temaerne. 2007-overenskomsten gav ret til en seniorsamtale, men ikke nogen håndfaste rettigheder. Og så er der naturligvis løn og pension, som jo hænger sammen. Tandklinikassistenterne har ganske vist en bedre pensionsprocent end i industrien, men det er jo ikke uvæsentligt, hvilken løn den beregnes af, siger faglig sekretær i HK/Privat Charlotte Meyer.

SÅDAN FÅR DU INDFLYDELSE

Charlotte Meyer understreger, at gode ideer til den kommende overenskomst er meget velkomne:

- Medlemmerne må meget gerne komme med forslag og ønsker. Man kan få indflydelse via sin lokale HK-afdeling.

Der foreligger endnu ikke en køreplan for indsamlingen af krav og forhandlingerne. Charlotte Meyer opfordrer derfor til, at man følger overenskomstslagets gang her i bladet og på Branchesektion Sundhed & Velværes hjemmeside, www.hksv.dk. På hjemmesiden kan man også finde mailadresser på branchesektionens kontaktpersoner i afdelingerne.

fagligt synspunkt af Jeanette Hansen, bestyrelsesmedlem i Branchesektion Sundhed & Velvære

Vi er professionelle sparringspartnere

Da Beryll Kristensen - der her på siderne fortæller om udviklingen i sit fag - startede som elev hos en tandlæge i Århus, var tandklinikassistenter nærmest en slags værtinder i klinikkerne. Det samme gjaldt lægesekretærerne i private praksis.

I dag er vi alle professionelle sparringspartnere for tandlægen, lægen, kiropraktoren, dyrlægen, fysioterapeuten og andre arbejdsgivere inden for sundheds- og velværeo mrådet. Og det skal vi naturligvis honoreres for.

Vi skal bruge hinanden til at videreføre og forbedre de resultater, som specielt lægesekretærer og tandklinikassistenter har opnået gennem årene. Tandklinikassistenter hører bestemt ikke til de højest lønnede, men det er lykkedes at få blandt andet rimelige barsels- og seniorordninger ind i deres overenskomst.

Fremover skal vi have mere valgfrihed ind i overenskomsterne, så vi kan tiltrække de unge til vores fag. De er fokuserede på lønnen, mens "den gamle garde" er mere interesseret i frihed, og

de modsatrettede interesser skal vi tilgodese, hvis det fortsat skal være attraktivt at arbejde inden for vores branchesektion.

Vi skal under ingen omstændigheder give afkald på de goder, som vi allerede har opnået i overenskomsterne, men vi skal i branchesektionen være lydhøre over for nye ønsker og krav fra kolleger, som først for nylig - eller endnu ikke - har fået en overenskomst.

Det kræver til gengæld, at de "nye" i branchesektionen deltager i vores arrangementer og i debatten på vores hjemmeside, så vi i branchesektionen kender deres ønsker og krav til overenskomsterne, behov for efteruddannelse og forventninger til os i det hele taget. Og allerhelst vil vi gerne have flere kontaktpersoner, som vi løbende kan få i tale via mailen.

På branchesektionens hjemmeside - www.hksv.dk - kan man blandt andet se vores overenskomster, give ris og ros til branchesektionen og melde ind med nye ideer.

Kontaktperson vedr. Branchesektion Sundhed & Velværes sider: Jeanette Hansen, telefon: 56 66 28 90, e-mail: jeanettehansen@mail.dk
Formand: Bonnie Blirup, telefon: 98 12 75 78, e-mail: bonniebli@ofir.dk
Redaktionssekretær HK/Privat: Annemette Schou Refsgaard (DJ), telefon: 33 30 44 75, e-mail: 44ams@hk.dk

VIDSTE DU, AT mithk.dk har en service, hvor du kan sammenligne din løn med den betaling, andre medlemmer får for at udføre et arbejde som dit?

TANDKLINIKASSISTERNE I HK SJÆLLAND

Vil du have indflydelse på din brancheklubs fremtidige arbejde?

Vil du med ud at bowle?

Hvis du vil, så mød op i Køge Bowling Center,
Ravnsborgvej 1, 4600 Køge
25. maj 2009, kl.18.30.

Vi skal have lidt at spise, holde generalforsamling og så afslutte med bowling.

Vi tror på, at det bliver rigtig hyggeligt, og håber på at møde dig.

Dagsorden:

1. valg af dirigent og referent.
2. orientering om klubbens fremtid.
3. valg af bestyrelse
4. valg af delegerede til delegeretmøde i Branchesektion Sundhed & Velvære, som holdes i dagene 2.-4. oktober 2009
5. valg af suppleanter
6. evt.

Da der skal bestilles mad, er tilmelding nødvendig senest 18. maj 2009 på mail: 02lhe@hk.dk.

ARRANGEMENTER I EFTERÅRET 2009

Skriv allerede nu ind i din kalender, at der er:

Konference 5.-6. september 2009

Forskellige oplægsholdere vil gøre deres til, at du får et par gode dage med et spændende fagligt indhold.

Delegeretmøde 3.-4. oktober 2009

Ved at deltage på din HK-afdelings generalforsamling kan du blive valgt som delegeret til Sundhed & Velværes delegeretmøde.

Begge arrangementer afholdes på Hotel Christiansminde i Svendborg. Vi vil gøre vores til, at du får nogle givende dage.

Læs mere om arrangementerne i majnummeret af HK/Privatbladet.

Vi håber på at se dig

Bestyrelsen i Branchesektion Sundhed & Velvære

LÆGESEKRETÆRERNES OG DL'S FAGKONFERENCE 2009

13.-14. maj på Hotel Nyborg Strand

Under overskriften "Kast bolden – og grib opgaven" inviterer DL til fagkonference.

Oplægsholdere er sygeplejersker, konsulenter, lægesekretærer og andre med spændende erfaringer, som de gerne vil give videre.

Læs mere om konferencen, og hvordan du tilmelder dig på www.dl-hk.dk.

DEADLINE FOR KOMMENDE NUMRE

Nr. 5 udkommer 29. maj - deadline er overskredet.

Nr. 6 udkommer 26. juni - deadline er 20. maj.

Nr. 7 udkommer 28. august - deadline er 19. juni.

Indlæg til branchesektionssiderne sendes til Jeanette Hansen på jeanettehansen@mail.dk